

ODPADY A OBCE 2026

Online textová reportáž – 1. konferenční den - 17.6.2026

8:45 Hezký den! Vítejte při sledování online přenosu z konference Odpady a obce 2025. Začínáme v 9 hodin.

9:00 Konference Odpady a obce 2025 právě začíná! Jedná už o 27. ročník, během dvou dní vystoupí 24 prezentujících.

9:05 Úvodní slovo tradičně pronese tajemník společnosti EKO-KOM Zbyněk Kozel, který ve firmě změnil pozici.

9:06 Zbyněk Kozel na pódium pozval nového generálního ředitele společnosti, kterým od ledna letošního roku je Vít Vážan. Ten následně přivítal účastníky a zahájil konferenci.

9:10 Zbyněk Kozel zahajuje svou prezentaci o cirkulárním odpadovém hospodářství

9:12 Zbyněk Kozel: Když máme nějaký materiál, měl by ve výrobě zůstat co nejdéle.

9:13 Zbyněk Kozel: Nejvyšší odpad je z výrobků, které vznikly z primárního materiálu.

9:15 Zbyněk Kozel: Recyklace musí zachovat nebo obnovit klíčové vlastnosti materiálu tak, aby mohl být znovu použit ve stejných nebo dokonce náročnějších aplikacích.

9:17 Zbyněk Kozel: Cena recyklátu snadno překročí cenu primární suroviny.

9:20 Zbyněk Kozel: Globální míra cirkularity asi poroste, ale za evropské peníze, za které se bude rozvíjet recyklace všude jinde než v samotné EU.

9:22 Zbyněk Kozel: V roce 2025 v Evropě ubylo 400 až 500 tisíc tun recyklačních kapacit.

9:24 Zbyněk Kozel: Většina výrobků v Evropě je z nerecyklovatelných materiálů.

9:26 Chystá se úvodní dopolední blok o proměnách odpadového hospodářství v českém i evropském kontextu.

9:28 Za evropskou federaci FEAD na dálku prostřednictvím promítaného videa hovoří k účastníkům konference Herwart Wilms. Bude mluvit o stávající situaci v oblasti recyklace plastů v Evropě. Jeho příspěvek se zaměří na aktuální stav tohoto odvětví a na otázky, které dnes evropskou recyklaci plastů provázejí.

9:30 Herwart Wilms: Recyklace znamená vytvářet hodnotu z odpadu, o který by jinak nikdo nestál.

9:32 Herwart Wilms: Během posledních tří let přišla Evropa téměř o jeden milion tun recyklační kapacity pro plasty.

9:34 Herwart Wilms: Především je důležitý skutečný přístup „Vyrobeno v Evropě“ pro recyklované plasty a musíme aktivovat národní podpůrná opatření.

9:36 Herwart Wilms: Nemůžeme spoléhat na krizi – a už vůbec ne na válku – jako na prostředek, který zajistí konkurenceschopnost recyklace.

- 9:37 Herwart Wilms: Pokud chceme vybudovat silné oběhové hospodářství, musíme zajistit, aby recyklace fungovala v praxi, nikoli pouze v legislativních dokumentech.
- 9:39 Polskou zkušenost s cestou k cirkulární ekonomice představí Marcin Chelkowski z IVW Polska. Vystoupí s tématem výzev při implementaci rozšířené odpovědnosti výrobců a zálohového systému.
- 9:40 Výzvy při implementaci EPR (Extended Producer Responsibility) a zálohového systému zmíní Marcin Chelkowski
- 9:43 Marcin Chelkowski - Polská cesta v odpadovém hospodářství do konce roku musí recyklovat 65 procent odpadu.
- 9:45 Marcin Chelkowski - Třídí se v pěti frakcích a spustil se zálohový systém.
- 9:47 Marcin Chelkowski - Polsko je jedno z posledních zemí, která nepřijala systém EPR.
- 9:49 Marcin Chelkowski - Systém nefunguje dobře, obce přicházejí o cenný materiál.
- 9:50 Marcin Chelkowski - Analýza deficitů pro obce v Polsku je miliarda korun českých což je velký problém.
- 9:51 Marcin Chelkowski - Chybí nám funkční EPR a dva roky probíhaly návrhy zákona UC100.
- 9:52 Marcin Chelkowski - Výrobci tvrdí že se tím zvýší náklady i pro spotřebitele.
- 9:53 Marcin Chelkowski - Na základě EPR může Česká Republika zavést zálohový systém.
- 9:55 Z Ministerstva životního prostředí dorazil na pódium Jan Maršák, ředitel Odboru cirkulární ekonomiky a odpadů. Jeho vystoupení se bude věnovat novinkám v obalové a odpadové legislativě.
- 9:56 Jan Maršák: Česká republika má účinný a schválený plán odpadového hospodářství, který stanovuje směr vývoje až do roku 2035. Dokument je klíčovým rámcem pro další kroky státu v oblasti odpadové politiky.
- 9:58 Jan Maršák: Rok 2026 i roky následující budou z hlediska legislativní činnosti velmi intenzivní. Budeme se zabývat zákonem o odpadech, zákonem o výrobcích s ukončenou životností, obaly, jednorázovými plasty i prováděcími předpisy.
- 10:00 Jan Maršák: Probíhající novela zákona o odpadech se týká zejména přeshraniční přepravy odpadů a krajských plánů odpadového hospodářství. U přepravy odpadů reagujeme na nové evropské nařízení a chceme zároveň omezit administrativní zátěž.
- 10:02 Jan Maršák: Do novely jsme zařadili zrušení krajských plánů odpadového hospodářství jako povinné součásti zákona. Vyhodnotili jsme, že regionální úroveň je už do velké míry zpracována v národním plánu.
- 10:04 Jan Maršák: Ministerstvo životního prostředí nebude navrhopvat posun termínu roku 2030 ani změny související se zákazem skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů. Pro nás to není téma.“
- 10:06 Jan Maršák: Zákon o výrobcích s ukončenou životností čekají změny jak v oblasti baterií, tak v oblasti textilu a obuvi. U textilu a obuvi připravujeme rozšířenou odpovědnost výrobců, nový systém by měl být spuštěn v dubnu 2028.“

10:07 Jan Maršák: Nové nařízení o obalech a obalových odpadech bude regulovat celý životní cyklus obalů. Je to velmi komplexní předpis, který zasáhne velké množství subjektů a stále kolem něj existuje řada nejasností.

10:09 Jan Maršák: Zásadním předpisem pro Českou republiku bude nařízení o cirkularitě vozidel a vozidlech s ukončenou životností. S ohledem na význam českého automobilového průmyslu je tento předpis skutečně klíčový pro budoucnost.

10:12 Na závěr svého vystoupení Jan Maršák mluví o metodikách a dalších aktivitách ministerstva. „Připravili jsme řadu dokumentů, které se týkají vzdělávání obyvatel v oblasti odpadového hospodářství. Jde například o metodiky pro obce, reuse centra nebo prevenci potravinových odpadů v nemocnicích a školních jídelnách.“

10:14 Nyní na pódiu začínají Marcin Chełkowski a Jan Maršák odpovídat na dotazy, které jim přišly.

10:15 otázka: Recyklace plastů v České republice není úplně ideální, jak tato situace vypadá v Polsku ?

10:16 Martin Chelkowski – Polsko nemá dostatečné kapacity pro recyklaci plastu. Ceny pro společnosti, které recyklují materiál v Polsku nejsou příznivé.

10:17 Druhá otázka je pro pana Maršáka - Zabývá se ministerstvo problematikou zavírání organizací na recyklaci v ČR ?

Otázka: Je pravda, že se Ministerstvo životního prostředí zabývá problematikou materiálů označovaných jako recyklovatelné, které ve skutečnosti často recyklovat nelze? Jan Maršák: Ministerstvo se touto problematikou určitě zabývá. Bohužel se jedná o širší problém související s některými materiály uváděnými na trh v Evropské unii jako recyklovatelné, přestože jejich skutečná recyklace bývá velmi problematická. Jedním z možných řešení je iniciativa „Made in Europe“, která by mohla pomoci najít rovnováhu mezi potřebnými regulacemi a reálnými možnostmi trhu.

Otázka: Je pravda, že je v Polsku zavedeno společné třídění plastů a kovů? Martin Chełkowski: Polsko v současnosti nemá dostatečné kapacity pro recyklaci plastů. Současně nejsou ekonomické podmínky pro recyklační společnosti příliš příznivé. Z tohoto důvodu se plasty a kovy třídí společně do jednoho kontejneru, což se v praxi osvědčilo a systém celkově funguje velmi dobře.

Otázka: Mají polské obce tak vysoké náklady na úklid veřejných prostranství, jak předpokládají evropské směrnice? Martin Chełkowski: Náklady na úklid souvisejí především s odpady vznikajícími z výrobků, za které by měli nést odpovědnost jejich výrobci. Polské ulice jsou obecně čistší a lidé běžně sbírají například nápojové obaly a odhazují je přímo do určených kontejnerů.

Otázka: Která instituce bude v České republice kontrolovat dodržování nařízení PPWR? Jan Maršák: Dodržování nařízení PPWR bude kontrolovat více institucí.

Otázka: Jste reálně přesvědčen, že se podaří ukončit skládkování využitelných odpadů od roku 2030? Jan Maršák: Je velmi pravděpodobné, že se nám podaří tohoto cíle do roku 2030 dosáhnout.

Otázka: Kdy přestává být popelovina z pražců odpadem a jaký má její využití dopad na kvalitu ovzduší? Jan Maršák: Veškeré informace k této problematice jsou uvedeny v příslušném metodickém sdělení.

Otázka: Jaké budou podmínky pro zapojení výrobců do systému rozšířené odpovědnosti za textil a obuv? Budou do něj spadat i čínské značky, jako jsou Temu a Shein? Jan Maršák: Systém rozšířené odpovědnosti výrobce se bude vztahovat i na tuto oblast. V případě čínských značek, jako jsou Temu nebo Shein, se stále diskutuje o konkrétním nastavení pravidel a způsobu jejich zapojení.

Otázka: Podle § 59 odst. 3 zákona č. 541/2020 Sb. – jaká je aktuální úroveň plnění cíle pro rok 2025 v České republice a jaké sankce budou případně uplatňovány při jeho nesplnění? Jan Maršák: Průměrná míra třídění komunálních odpadů v českých obcích se v současnosti pohybuje kolem 48 %.

10:25 Harmonizované evropské značení obalů a sběrných prostředků představí Iva Werbynská z Obalového institutu SYBA. Její příspěvek se dotkne tématu labellingu a jednodušší komunikace směrem ke spotřebitelům.

10:26 Iva Werbynská: Chtěla bych představit harmonizovaný systém značení obalů a kontejnerů, tedy návod, jak správně třídit obalové odpady. Nechci se zaměřit jen na podobu značek, ale hlavně na to, proč systém vzniká, jak se vyjednával a jak se do něj promítl i český pohled.

10:28 Iva Werbynská: Hlavním cílem evropského nařízení je snížit množství obalového odpadu, zvýšit recyklovatelnost a zároveň lépe informovat spotřebitele. Právě proto vzniká návrh jednotného značení, které má lidem jednoduše ukázat, kam obal patří.

10:30 Iva Werbynská: Zásadní rozhodnutí se neodehrává na třídící lince, ale doma u odpadkového koše. Tam se rozhoduje, jestli obal skončí správně vytříděný, a tím pádem má šanci být skutečně recyklován.

10:31 Iva Werbynská Obalové odpady se dnes v jednotlivých zemích třídí různě — liší se barvy kontejnerů, instrukce i národní značky. Právě proto bylo potřeba najít systém, který propojí obal s konkrétní sběrnou nádobou a bude fungovat napříč Evropou.

10:33 Iva Werbynská: Na obalech se často používají alfanumerické značky, ale spotřebitelé je stále příliš nevnímají. Nové značení má být praktičtější a srozumitelnější, aby lidé opravdu věděli, kam mají jednotlivé části obalu vytřídít.

10:35 Iva Werbynská: Velmi často se dnes pletou dva zásadní druhy značení. Jedním je harmonizované značení pro třídění obalů, o kterém mluvím dnes, a druhým je povinná identifikace hospodářského subjektu, která má jiné načasování i jiný účel.

10:39 Iva Werbynská: Bylo obtížné vytvořit návrh, který bude vyhovovat sedmadvaceti různým státům a sedmadvaceti různým realitám. Harmonizace neznámá, že bude systém ideální pro všechny, ale že najdeme průnik, na kterém se dokážeme společně shodnout.

10:42 Iva Werbynská: Za jednoduchým symbolem, který dnes vidíme, jsou tři roky evropského dialogu. Hledali jsme co nejjednodušší cestu, aby se obaly třídily lépe, aby tomu spotřebitelé rozuměli a aby bylo jasné, kam který obalový odpad vyhodit.

10:43 Ivu Werbynskou u mikrofonu střídá Petr Šikýř ze společnosti EKO-KOM, který vystoupí s tématem samolepek na kontejnerech pro třídění odpadu. Představí je jako komunikační nástroj, který může lidem usnadnit orientaci při třídění.

10:45 Petr Šikýř: Iva Berenská představila systém komplexně, já bych se chtěl podívat hlavně na jeho reálný dopad pro Českou republiku. V praxi to znamená, že budeme muset označit všechny nádoby používané pro tříděný sběr.

10:48 Petr Šikýř: V tuto chvíli stále neznáme definitivní podobu delegovaného aktu, který má požadavky na značení upřesnit. Dá se ale předpokládat, že studie JRC bude jeho předlohou a že výsledný systém bude závazný pro všechny státy Evropské unie. Jakmile bude delegovaný akt přijat, budeme mít na implementaci třicet měsíců, tedy dva a půl roku. Teprve potom budeme přesně vědět, jak mají štítky vypadat a jak se mají na kontejnery aplikovat.

10:50 Petr Šikýř: Toto značení se nebude týkat přepravních nádob nebo prostředků používaných v zálohových systémech. Dopadat má především na kontejnery, pytle nebo zvony určené pro tříděný sběr jednorázových obalových odpadů. Základním principem je párování: spotřebitel uvidí stejný symbol na obalu a stejný symbol na kontejneru. Právě to ho má navést, aby obal odložil správně, což je první krok k jeho recyklaci.

10:56 Petr Šikýř: Základním principem je párování: spotřebitel uvidí stejný symbol na obalu a stejný symbol na kontejneru. Právě to ho má navést, aby obal odložil správně, což je první krok k jeho recyklaci. Pro Českou republiku je výhodou, že barvy v návrzích do značné míry odpovídají tomu, na co jsou naši spotřebitelé zvyklí. Žlutá pro plasty, modrá pro papír a zelená pro sklo jsou u nás dlouhodobě srozumitelné, zatímco v jiných státech se používají i úplně jiné barvy.

11:00 Petr Šikýř: Pro české spotřebitele je velmi důležité, co je na kontejneru vyobrazeno. Popelnice je de facto komunikačním kanálem, který lidem říká, jak mají s konkrétním odpadem naložit. Současné české nálepky a popisy kontejnerů jsou pro spotřebitele srozumitelné a fungují. Přesto budou muset být nahrazeny harmonizovaným labelingem, tedy novými piktogramy, které budou stejné pro obaly i sběrné nádoby.

11:02 Petr Šikýř: Delegovaný akt má řešit i technické detaily: barvy, podobu piktogramů, font, velikost, umístění i viditelnost štítků. Na rozdíl od obalů by na nádobách neměl být jen samotný piktogram, ale také vysvětlující text a popis materiálu, který do nádoby patří.

11:03 Petr Šikýř: Zatím není jasné například to, jak se bude značit směsný odpad, bioodpad nebo atypické sběry ve sběrných dvorech. Jakmile bude delegovaný akt přijat, bude nutné ho nastudovat, připravit manuály, samolepky a během třiceti měsíců označit kontejnery po celé republice.

11:03 Na technickou stránku stejného tématu naváže Petr Pichler z EKO-KOMu. Zaměří se na praktické a technické aspekty použití samolepek na odpadových nádobách.

11:04 Petr Pichler: Fyzická realizace výměny samolepek bude muset vzniknout ve spolupráci komunálního a odpadového sektoru. Nádoby nemohou zůstat bez označení, protože samolepky jsou důležitým nástrojem informování spotřebitele.

11:05 Petr Pichler: Nejde o to, abychom teď zastavili veškeré polepování nádob a čekali na nové nařízení. Je potřeba dál dodržovat současná pravidla, používat správné typy samolepek pro konkrétní způsob sběru a zachovat přehlednost informací.“

11:07 Petr Pichler: Srozumitelnost pokynů na nádobách je zásadní. Nejlepší je, když je vizualizace jednotná a co nejméně se zasahuje do textů nebo obrazové podoby samolepek, protože různé přepisování, škrtnutí nebo doplňování fixou může spotřebitele mást.

11:09 Petr Pichler: Barevnost nádob je pro české spotřebitele důležitá. Z průzkumů vyplývá, že lidé chtějí zachovat systém, na který jsou zvyklí — tedy modrou nádobu na papír a žlutou nádobu na plasty.

11:11 Petr Pichler: Podoba samolepek nevzniká náhodně. Ovlivňují ji výzkumy, postoje obyvatel, trendy v nakládání s odpady a bioodpady, ale také čitelnost, piktogramy a celková použitelnost v praxi.

11:12 Petr Pichler: Ani sebelepší samolepka nepomůže, pokud je nádoba špinavá nebo celé stanoviště působí zanedbaně. Vizualizace kontejnerů a jejich okolí je důležitou součástí toho, jak lidé třídění vnímají.

11:13 Petr Pichler: Jakmile budou známy všechny technické požadavky nového systému, budeme o nich informovat. Zatím ale není jasné, kdo přesně ponese povinnost samolepky aplikovat a kdo bude odpovídat za to, že bude vše hotové ve stanoveném čase.

11:15 Nyní budou řečníci odpovídat na dotazy

11:15 Co musí Česko udělat, aby splnilo požadavek na snížení množství obalových odpadů? Iva Werbynská: Požadavek se týká roku 2030, ale porovnáváme se s referenčním rokem 2018. Cílem je snížení o pět procent, přičemž k tomu mají pomoci i další opatření v nařízení — například opakovaně použitelné obaly, větší informovanost spotřebitelů nebo omezení některých typů obalových materiálů.

Jak bude řešeno značení v zemích, které mají zálohový systém na lahve a plechovky? Iva Werbynská: Pro zálohované obaly mají existovat speciální značky, podobně jako u opakovaně použitelných obalů. Vedle evropského značení budou dál fungovat také národní značky, které spotřebiteli ukážou, že obal patří do zálohového systému.

O kolik může nové značení prodražit komunikaci nebo práci s plastovým obalem? Iva Werbynská: Konkrétní částku dnes nelze přesně vyčíslit, ale náklady budou vysoké. Promítnou se do celého výrobního řetězce — od výrobců obalových materiálů přes plniče a potravináře až po obchodní řetězce, protože každému přibudou nové povinnosti a administrativní kroky.“

Nebude nové značení obalů a popelnic zbytečně nákladné? Přinese spotřebitelům skutečný přínos? Petr Šikýř: Náklady určitě vzniknou, ale sjednocení značení může spotřebitelům pomoci hlavně při orientaci v jiných zemích. Dnes se člověk v Maďarsku, Bulharsku nebo jinde často setká s texty a systémy, kterým nerozumí, zatímco jednotný symbol by měl být srozumitelný napříč Evropou.

Nestačilo by současné samolepky jen doplnit o nový piktogram? Petr Šikýř: Záměr je opravdu nádoby přeznačit tak, aby na nich byly správné piktogramy i správné texty. Starý a nový systém by vedle sebe mohl spotřebitele mást, takže bude potřeba současné označení nahradit a změnu podpořit komunikační kampaní.

Má smysl zavádět nový systém, když české třídění funguje dobře a lidé jsou na něj zvyklí? Petr Šikýř: Samotný systém třídění zůstane v zásadě stejný, měnit se bude hlavně označení. Výhodou pro Česko je, že barvy nových štítků mají odpovídat českému standardu, takže by pro spotřebitele nemělo být těžké se v nich zorientovat.

11:30 Dá se samolepka na sběrných nádobách nahradit třeba přímým tiskem nebo rytím? Petr Pichler: Technicky to možné je, ale z hlediska nákladů by to bylo velmi neefektivní. Nepředpokládá se výměna všech nádob, proto jsou samolepky nejpraktičtější a ekonomicky nejméně zatěžující řešení.

Existuje nějaký trik, jak jednoduše odstranit staré samolepky před nalepením nových? Petr Pichler: Žádný tajný trik na to není. Jakmile budou známy přesné technické požadavky na nové samolepky, měl by vzniknout manuál, který obcím, svozovým firmám a dalším partnerům odstranění i nové polepení co nejvíce usnadní.

Budou se muset odstranit i samolepky s logem svozové společnosti? Petr Pichler: To zatím není definitivně jasné a čeká se na konečnou podobu pravidel. Z praktického hlediska by ale dávalo smysl, aby lidé na nádobě dál našli informaci, na koho se obrátit při poškození nádoby, problému na stanovišti nebo při potížích se svozem.

11:32 Posledním řečníkem před přestávkou na oběd bude za společnost United Energy vystoupit Jana Hladová s tématem ZEVO Komořany jako součást cirkulární ekonomiky.

11:34 Jana Hladová: Hierarchie nakládání s odpady by měla fungovat tak, že skládkování je až poslední možnost. V České republice to ale podle mě pořád často funguje obráceně — stále skládáme i odpady, které by se daly dále využít nebo recyklovat.

11:36 Jana Hladová: V České republice dnes fungují jen čtyři zařízení ZEVO, naše bude páté a bude mít kapacitu 150 tisíc tun odpadu ročně. I po jeho spuštění ale zůstane celková kapacita energetického využití odpadů vzhledem k produkci komunálních odpadů poměrně nízká.

11:38 Jana Hladová: Největší problém vidím u plastů. Jejich produkce výrazně předběhla možnosti recyklace a znovuvyužití, protože plastů existuje mnoho druhů a směsné plasty se recyklují jen velmi obtížně.

11:40 Jana Hladová: V Evropské unii se sice velké množství plastů vyseparuje k recyklaci, ale jen část se skutečně vrací do výroby. Zbytek často končí jako výměty, pro které je stále složitější najít smysluplné a legální využití.

11:42 Jana Hladová: Komunální odpad se z pohledu uhlíkové bilance bere zhruba z poloviny jako biogenní, tedy uhlíkově neutrální. Pokud by měla být ZEVO zařazena do systému emisních povolenek, měly by podle mě stejné podmínky platit i pro skládky, které produkují nejen CO₂, ale hlavně metan.

11:44 Jana Hladová: Přesměrování odpadu ze skládek do zařízení ZEVO by znamenalo významnou úsporu emisí. V České republice se ale stále skládá kolem pětačtyřiceti procent odpadů, zatímco řada západních zemí mnohem více recykluje nebo energeticky využívá.“

11:46 Jana Hladová: Dotřídování směsného komunálního odpadu považuji z pohledu efektivity i ekonomiky za problematické. Ze směsného odpadu se dá využít jen malá část, stojí to mnoho peněz, vytváří to další emise a výsledek tomu podle mě neodpovídá.

11:48 Jana Hladová: ZEVO v Dvořanech má nahradit část současného uhelného provozu a pomoci s dekarbonizací teplárny. Z odpadu, který by jinak skončil bez využití, má vznikat teplo pro Most a Litvínov, přičemž od uhlí bychom chtěli odejít do roku 2029.“

11:52 Následuje přestávka na oběd, druhý dnešní blok konference začne v 13:20.

13:07 Odpolední blok konference bude věnován tématu, které v odpadovém hospodářství nabývá na stále větším významu – datům. Právě kvalitní sběr, správné zpracování a následné využití dat dnes zásadně ovlivňují rozhodování obcí, firem i státní správy. Data pomáhají lépe plánovat svoz, vyhodnocovat účinnost třídění, nastavovat ekonomické nástroje a hledat cesty, jak celý systém odpadového hospodářství zefektivnit.

13:18 První část odpoledního programu, nazvaná Význam dat v odpadovém hospodářství, začne ve 13:20 a potrvá do 15:10. Blok otevře David Lukáč ze společnosti EKO-KOM, který představí sběr, zpracování a využití dat v systému EKO-KOM. Naváže na něj Jan Trnobranský z CENIA, jenž se zaměří na životní cyklus reportovaných dat o odpadech a ukáže, jak se s těmito daty dále pracuje. Pohled státu a evropského prostředí následně přiblíží Gabriela Bulková z Ministerstva životního prostředí, která se bude věnovat významu dat o odpadech z pohledu České republiky i Evropské unie. Praktickou rovinu sběru dat ze svozu odpadů představí František Šimánek ze společnosti Marius Pedersen, jehož příspěvek se zaměří na technická řešení sběru a zpracování těchto dat. První odpolední blok uzavře Marie Rothbauerová z města Havlíčkův Brod, která ukáže, jak lze data o odpadech využít při efektivním nastavení systému PAYT.

13:20 Blok otevře David Lukáč ze společnosti EKO-KOM, který představí sběr, zpracování a využití dat v systému EKO-KOM.

- 13:22 David Lukáč: Práce s daty je něco, je v DNA EKO-KOMu od samého začátku.
- 13:24 David Lukáč: Při reportování o recyklaci musíme například reportovat, zda došlo k recyklaci v ČR, v zemi EU nebo mimo EU.
- 13:25 David Lukáč: Musíme informovat například o podílu recyklátu u nových lahví uváděných na trh.
- 13:26 David Lukáč: Za každou obec musíme například reportovat o počtu sběrných míst.
- 13:27 David Lukáč: Není to ale jen o povinném reportování. Potřebujeme se připravovat i na nové povinnosti. Podle nového evropského nařízení nám přibude mnoho dalších povinností.
- 13:27 David Lukáč: Za rok 2026 budeme muset poprvé reportovat i sběr plechovek.
- 13:29 David Lukáč: Všechny informace, které získáváme, musí být kontrolovatelné a auditovatelné.
- 13:30 David Lukáč: Základním zdrojem informací jsou pro nás čtvrtletní výkazy.
- 13:31 David Lukáč: Dalším důležitým zdrojem jsou pro nás dotazníky obcí. Je to jediný zdroj, ze kterého můžeme získat náklady obcí na odpadové hospodářství.
- 13:33 David Lukáč: Pro nás je zásadní datový zdroj také rozbor odpadů. Takových manuálních analýz jsme loni udělali asi 850. Nezjišťujeme jen, zda šlo o obaly či neobaly, ale také další řadu informací.
- 13:34 David Lukáč: Díky této analýze se dá odhalit leccos o chování lidí – producentů odpadu.
- 13:35 David Lukáč: Dalším naším datovým zdrojem jsou výzkumy.
- 13:36 David Lukáč: Vyzpovídat jednoho člověka trvá mimochodem asi hodinu.
- 13:37 David Lukáč: V roce 2025 byl proveden audit 700 obcí. To je 11 procent obcí v systému EKO-KOM.
- 13:38 David Lukáč: Při auditech náš auditor zkoumá, jestli všechny údaje, které obec uvedla, jsou uvedené správně. Je to naše zákonná povinnost, není to něco, co bychom si sami vymýšleli.
- 13:40 David Lukáč: Díky datům plánujeme rozpočet na další období. Musíme být dopředu schopni naplánovat všechny odpadové toky. Musíme být schopni odhadnout, jak se bude vyvíjet produkce odpadů v jednotlivých oblastech.
- 13:42 David Lukáč: S našimi datovými výstupy se můžete seznámit třeba na našich posterech, které jsou i tady v předsálí. Podívat se můžete ale například i na náš web. Můj oblíbený výstup je třeba mapa, která ukazuje, jak se třídí odpady v jednotlivých oblastech v ČR.
- 13:44 David Lukáč: To, co nám je vykazováno obcemi, bohužel ne vždy úplně odpovídá realitě. Důvodů může být celá řada.
- 13:46 David Lukáč: Od 1: čtvrtletí jsme pro obce zjednodušili vykazování multikomoditních sběrů.
- 13:48 David Lukáč: Jako analytici se neustále se snažíme najít kompromis mezi robustností dat a administrativní zátěží.
- 13:50 otázka: Je reporting a kontrola v jiných zemích EU stejná? David Lukáč: Reporting vypadá v každém členském státě nepatrně

13:51 Proč se výkazy o obalech posílají v excelu? David Lukáč: Jsme si vědomi toho, že se potřebujeme posunout. Začali jsme webovým portálem a doufám, že v dohledné době přejdeme na nějaký modernější systém.

13:52 Dalším je Jan Trnobranský z CENIA, jenž se zaměří na životní cyklus reportovaných dat o odpadech a ukáže, jak se s těmito daty dále pracuje.

13:54 Jan Trnobranský: Systém ISOH2 je generačním nástupem systému ISOH1. Systém v sobě nese datové analytické nástroje. Oproti starému systému je nový v tom, že běží centrálně a data v něm jsou online.

13:55 Jan Trnobranský: Přístup do systému mají i kontrolní orgány – policie, inspekce životního prostředí apod.

13:56 Jan Trnobranský: Kromě provozních agend má systém i nástroje datové analytiky.

13:59 Jan Trnobranský: Pokud systém najde v hlášení chybu, projde ho kontrolor.

14:01 Jan Trnobranský: Cílem je mít za každou obec s rozšířenou působností schválenou datovou sadu. Pak můžeme považovat data za uzavřená. A z nich se dělá reporting za celou ČR.

14:02 Jan Trnobranský: Termín pro podání hlášení za jednotlivé obce je 28.2. Finální datová základna za celou ČR máme potom vzhledem k postupným kontrolám až v září.

14:03 Jan Trnobranský: V rámci celého procesu se zpracuje 100 tisíc hlášení od 30 tisíc subjektů.

14:07 Jan Trnobranský: Nejčastější chyby, které nacházíme: Záměna jednotek (kg/t), nesprávné katalogové číslo odpadu, chyby v identifikaci partnera (IČOB, IČZ, IČP), nesoulad mezi evidentem a partnerem, chybné evidenční kódy, duplicity hlášení, předání odpadu mimo IČZ nebo IČOB.

14:08 Jan Trnobranský: VISOH2 je dvojče ISOH2, který je veřejný a může se do něj podívat každý. Jsou tam zobrazeny některé agregované údaje o produkci s nakládání s odpady pro celou ČR.

14:09 Jan Trnobranský - Rok 2026 s sebou nese významnou evidenci v kategorii odpadů.

14:10 Jan Trnobranský: Systém zpracování dat je velmi složitý a trvá velmi dlouho. Jsme hodně závislí na tom, jak fungují obce a ORP.

14:11 Poté vystoupí Gabriela Bulková z Ministerstva životního prostředí, která se bude věnovat významu dat o odpadech z pohledu České republiky i Evropské unie.

14:13 Gabriela Bulková: V ČR máme jeden administrativní zdroj dat. Shromažďuje ho systém ISOH2. Výhodou je, že pokrýváme celou oblast odpadového hospodářství.

14:14 Gabriela Bulková: V minulých letech jsme pracovali na tom, aby došlo ke snížení administrativní zátěže.

14:16 Gabriela Bulková: Význam dat je pro nás obrovský. Data využijeme na území krajů, zájmovém území i obcí. Snažíme se plánovat a řídit odpadové hospodářství. Klíčovou strategií je pro nás Plán odpadového hospodářství ČR.

14:17 Gabriela Bulková: Kontrola není o tom, že chceme po někom jít. Jde nám o ochranu životního prostředí a ochranu zdraví lidí.

14:19 Gabriela Bulková: Data o odpadech slouží i pro krizové situace jako jsou například povodně.

- 14:21 Gabriela Bulková: O data je velký zájem i z řad výzkumníků, vysokých škol. Často s nimi spolupracujeme. Jak už bylo zmíněno, data poskytujeme i veřejnosti.
- 14:23 Gabriela Bulková: Všechna data byla využita při přípravě Plánu odpadového hospodářství ČR na roky 2025-2035.
- 14:24 Gabriela Bulková: Plán je velmi podrobně hodnocen Evropskou komisí. Zatím jsme velmi dobře hodnocení.
- 14:26 Gabriela Bulková: ČR je na velmi dobré trajektorii plnit cíle EU.
- 14:27 Gabriela Bulková: Často plníme reportingové povinnosti vůči různým subjektům.
- 14:28 Gabriela Bulková: Na evropské úrovni využívají naše data Evropská komise, OECD, OSN a další.
- 14:29 Gabriela Bulková: Jsme metodicky vedeni Eurostatem. Cílem je udržovat a zlepšovat kvalitu ukazatelů odpadového hospodářství a recyklace.
- 14:30 František Šimánek ze společnosti Marius Pedersen, jehož příspěvek se zaměří na technická řešení sběru a zpracování těchto dat.
- 14:35 František Šimánek: Organizační struktura Marius Pedersen je dvoustupňová. Marius Pedersen a.s. má 25 provozoven. Máme také 23 dceřiných společností, ve kterých je zastoupeno více než 150 měst a obcí.
- 14:39 František Šimánek: Centrální zpracování dat naší společnosti se odehrává na společném serveru zde v Hradci Králové.
- 14:40 František Šimánek: Evidence odpadu se vede v hmotnostních jednotkách, odpady se proto musí vážit, Každé naše stacionární zařízení je vybavené statickými váhami.
- 14:42 František Šimánek - Každá váha má nějaký limit a odchylka vážení odpadů je do 5 %.
- 14:46 František Šimánek: V roce 2021 jsme vytvořili portál zákazníka. Jeho prostřednictvím můžeme komunikovat s obcemi o spoustě informací.
- 14:48 František Šimánek: Obce a města přes portál mohou vidět, zda mají nárok na třídící slevu.
- 14:50 František Šimánek: V roce 2016 jsme začali v Hradci se systémem door-to-door. Teď ho budeme rozšiřovat i na sídliště. Na sídlištích v Hradci se nyní postupně snížil počet nádob na směsný odpad a naopak přibudou nádoby na papír, plast či sklo. Cílem je samozřejmě lepší třídění
- 14:53 Další část bloku má Marie Rothbauerová z města Havlíčkův Brod, která ukáže, jak lze data o odpadech využít při efektivním nastavení systému PAYT.
- 14:54 Marie Rothbauerová: Dva roky zpátky jsme v Havlíčkově Brodě získali ocenění Křišťálová popelnice.
- 14:55 Marie Rothbauerová: Máme 23 tisíc obyvatel, máme 174 veřejných separačních stání. Máme zavedený systém door-to-door. Máme dva sběrné dvory a odpady nám sváží technické služby. Za rok 2025 jsme se ve skládkování vešli pod limit a nemuseli jsme doplácet.
- 14:57 Marie Rothbauerová: Máme evidenci od každého domu.

- 14:58 Marie Rothbauerová - V roce 2021 se začali označovat nádoby kontejnerů. Častá nevýhoda byla strhávání QR kódů z kontejnerů.
- 14:59 Marie Rothbauerová: Od roku 2024 máme na všech popelnicích čip.
- 15:00 Marie Rothbauerová: Každý obyvatel rodinného domu si může ovlivnit výši platby tím, jak velkou bude mít popelnici.
- 15:02 Marie Rothbauerová: Od ledna 2025 jsme vyhláškou změnili to, že účtujeme odpad za nemovitost, nikoliv za obyvatele. Je to neatraktivní téma, zasáhlo to mnoho lidí, kteří mají nemovitosti. Muselo dojít k úplně novému systému evidování.
- 15:03 Marie Rothbauerová: Sazbu máme podle velikosti nádoby. Stanovili jsme sazbu 0.65 Kč/l.
- 15:04 Marie Rothbauerová: Vybrali jsme plus minus stejně jako v předchozích letech při jiném typu poplatku.
- 15:09 Marie Rothbauerová: Víme, že občas lidé hází odpad do popelnic sousedů. Montujeme proto gravitační zámky, od kterých mají obyvatelé klíče a svozový vůz ho odemkne automaticky.
- 15:10 Od 15:10 do 15:30 bude následovat přestávka na kávu. Účastníci ji mohou využít také k prohlídce prezentací firem v předsálí a před Kongresovým centrem Aldis, informačních posterů ve foyer nebo výstavy v přízemí.
- 15:30 Jako první v posledním bloku vystoupí Jitka Lochovská ze společnosti Wolters Kluwer, která představí data o živnostnících z pohledu obce.
- 15:38 Jitka Lochovská: Živnostník jako původce odpadu musí zařadit odpad, soustřeďovat odpady odděleně, označit nádobu pro soustřeďování odpadu, prokázat, že předal odpad v odpovídajícím množství a v případě komunálního odpadu, který běžně produkuje, a stavebního a demoličního odpadu, mít jejich předání v odpovídajícím množství zajištěno písemnou smlouvou před jejich vznikem.
- 15:40 Jitka Lochovská: Vznik odpadů v provozovně se dělí na odpady z výrobní a nevýrobní činnosti a také na odpady od návštěvníků. Když si v provozovně dáte na chodbu koš na směsný odpad, musí dát i nádobu na papír či plast.
- 15:42 Jitka Lochovská: Živnostník může na ORP podat žádost o neoddělené soustřeďování odpadů u původce.
- 15:43 Jitka Lochovská: Živnostník se také může zapojit do obecního systému – s komunálními odpady nebo odpady z obalů.
- 15:46 Jitka Lochovská: Zapojení podnikatelů do systému musí být provedeno na základě písemné smlouvy.
- 15:47 Jitka Lochovská: Cena živnostníkovi za zapojení do obecního systému musí vycházet z reálných nákladů obce, není ale nikde daná pevná cena.
- 15:50 Jitka Lochovská: Každá obec má možnost kontrolovat své podnikatele.
- 15:51 Výhody obce jsou zvýšení cílů pro vytrídění odpadů a podílení se na financování obecního systému.

- 15:52 Jitka Lochovská: Od 1.1.2024 je stejná sazba DPH pro komunální odpad z domácnosti i ze živnosti.
- 15:53 Slova se nyní ujme Martin Sobotka z města Dobřany, který přiblíží využití datových systémů při zapojování živnostníků do obecního systému.
- 15:56 Martin Sobotka: Stejně jako Havlíčkův Brod jsme udělali odpadovou reformu stylem na chudý lid musí být přísnost. Dalším krokem museli být podnikatelé.
- 15:58 Martin Sobotka: Doplatky obce výrazně klesají.
- 16:02 Martin Sobotka: Nejvíce času nezabrala komunikace s podnikateli, ale nastavení procesů uvnitř města.
- 16:04 Martin Sobotka: Z mých zkušeností bych určitě doporučil, aby živnostníci nevolali na úřad.
- 16:06 Martin Sobotka: Díky door-to-door nám během prvního roku klesl komunální odpad o 25 procent.
- 16:08 Martin Sobotka: Větší firmy nestojí o to zapojovat se do systému města, ale mají smlouvy se svozovkou.
- 16:10 Na závěr tohoto bloku promluví Terezie Pačesová ze společnosti GREEN Solution, která se zaměří na informační a behaviorální intervence pro malé a střední podniky v oblasti prevence odpadů a oběhového hospodářství.
- 16:12 Terezie Pačesová: Přicházím jako zástupce konzultační společnosti, takže se na živnostenské odpady dívám trochu jinak.
- 16:13 Terezie Pačesová: Domnívám se, že by živnostníci měli dostávat větší podporu.
- 16:14 Terezie Pačesová: Snažíme se u našich klientů nastavovat odpadové hospodářství podle legislativy. Mezi naše klienty patří také poskytovatelé zdravotních služeb. Ti mají legislativou nastavenou povinnost proškolení.
- 16:19 Terezie Pačesová: Příkladem transformace na oběhové hospodářství je třeba Berlín.
- 16:21 Terezie Pačesová: Také Berlín má nastavená re-use koncept. Příjmové místo zde neslouží jen občanům, ale i lokálním firmám. Pokud například firma obnovuje nábytek a původní je ještě použitelný, může ho předat do re-use centra.
- 16:24 Terezie Pačesová: V Berlíně fungují menší re-use boxy. Například jde do nich dát čisté krabice. Takové boxy jsou třeba u německé pošty. Krabice lze pak znovu použít.
- 16:26 Terezie Pačesová: Nedaleko Alexandrplatzu je materiálová banka. Například, když skončí veletrh, rozeberou se pozůstatky a nabízí se v rámci těchto bank.
- 16:28 Terezie Pačesová: Berlín také podporuje využívání recyklovaného betonu. Kampus univerzity byl například vybudován z recyklovaného betonu.
- 16:32 Jsme na konci odpoledního bloku prvního dne konference Odpady a obce 2026.
- 16:34 Během večera dojde ještě k vyhlášení výsledků soutěže obcí O křišťálovou popelnici 2025. Z online přenosu je to zatím vše. Děkujeme za pozornost. Hezký den. Program druhého dne konference začíná zítra v 9:30.